

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XII. De Archi-Presbyteris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

“debeant assumpto Notario de consensu
“Episcopi per semetipfos visitare, eique
“visitationis factæ infra mensem ratio-
“nem reddere, & depositiones testium
“ac integra acta exhibere, non obstan-

“tibus quâcunque consuetudine etiam
“immemorabili, atque exemptionibus
“& privilegiis quibuscunque.” *Trid.
Sess. 24. de reform. cap. 3.*

TITULUS DUODECIMUS.

DE

ARCHIPRESBYTERIS.

Quæres primo. Quid est Archi-
Presbyter? *ꝛ.* Est Princeps Pres-
byterorum, sive Præpositus cæ-
teris Presbyteris ac illorum Dux, qui
etiam Decanus appellatur. *cap. ad hac. 7.
de offic. Archid.*

Quæres secundo. Quod Archipresby-
teri officium? *ꝛ.* Specialiter ad ejus mi-
nisterium pertinet super omnes Presby-
teros in Ordine Presbyterali positos cu-
ram agere animarum, assidue in Ecclesia
stare, & in Episcopi sui absentia ad vi-
cem ejus Missarum Solemnia celebrare,
fontes benedicere, infirmos oleo inun-
gere, pœnitentes infirmos reconciliare,
pœnitentiam cunctis aliis Presbyteris
injungere. *cap. 1. & 2. de offic. Archipresb.*

Quæres tertio. In quo differunt Ar-
chidiaconus & Archipresbyter? *ꝛ.* Am-
bo sunt à jure dati Episcopo Vicarii, Ar-
chidiaconus & Archipresbyter, ille ut
jurisdictionem contentiosam & in foro
externo exercent, assistatque Episcopo
in officio Judicis: hic ut jurisdictionem

exerceat fori interni, sive pœnitentialis,
& Episcopo in officio Sacerdotis assistat,
& ita se habent ut excedens & excessum
nam Archidiaconus dignitate & admi-
nistratione major est Archipresbytero,
cap. 1. de offic. Archipresbyt. Archipres-
byter autem ordine præcellit Archidia-
conum.

Quæres quarto. Quotuplex est Archi-
presbyter? *ꝛ.* Duplex: Urbanus & ru-
ralis, Urbanus est Decanus Ecclesiæ Ca-
thedralis seu Collegiatæ. Ruralis est, qui
extra civitatem curam gerit tam plebis
quàm Parochorum aliorumque Clerico-
rum per titulos seu Ecclesias minores ha-
bitantium, circa quos ea, quæ minora
sunt, sine figura judicii disponere potest,
& majora ad Episcopum vel ejus Vica-
rium Generalem referre debet. *cap. fin.
de offic. Archipresbyt.*

Quæres quinto. Quodnam est Archi-
presbyteri urbani officium? *ꝛ.* Illud de-
scribitur in *cap. officium. 3. de offic. Ar-
chipresb.* Debet enim, quando Episco-
pus

pus abest, vice ejus officium inchoare, benedictiones Presbyterales in Ecclesia dare, Missam, quando voluerit, cantare, vel cui de Sacerdotibus jussit, dum Episcopus Missam canit, ordinem, quo ad eam procedendum dirigere, infirmis de Confessariis & viatico providere, confessiones eorum, qui à foris veniunt, cum omnibus Sacerdotibus recipere, Baptismum infantium & Catechumenorum procurare, demùm omnia à Sacerdotibus per jussionem illius fiant.

Quæres sexto. An, & qualem jurisdictionem Ecclesiæ Collegiatae Decanus obtinet? R. De jure antiquo solam habebat jurisdictionem ordinariam fori interni vel curam animarum tum in reliquos Sacerdotes, tum in alios Dioecesanos, si erat Decanus Ecclesiæ Cathedralis, ut colligitur ex cap. 1. & 2. de officio Archipresbyt. Quare etiam hodie Decani Ecclesiarum Collegiatarum, vel per se vel per Vicarios, quos Familiæ vocant Pastores intra fines, vel ut dicunt, intra Collegiatae suæ immunitatem Sacramenta administrant. Præter ea Decanus, Caput Ecclesiæ Collegiatae, hodie jurisdictionem habet ordinariam etiam in foro externo in Clericos sui Collegii, quamvis Episcopo subordinatam, Gloss. in cap. cum ab Ecclesiarum. 3. de offic. judicis ordin. verb. Ecclesiastica sententiâ. ut etiam excommunicare aliasque censuras ferre possit. Causæ tamen criminales, & eæ, quæ privationem & depositionem merentur, Episcopo sunt reservatæ.

Quæres septimo. An Decanatus Ecclesiæ Collegiatae sit dignitas? R. Affirm.

ita, ut eidem à Sede Apostolica, aut ejus Legatis causæ delegari possint, cap. statutum. 11. de rescriptis. in 6. Ubi sancitur, ut nullis, nisi dignitate præditis, aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis causæ autoritate Literarum Apostolicæ Sedis, vel legatorum ejusdem committantur.

Quæres octavo. An Decanatus major sit dignitas Præposituræ? R. An major sit dignitas Præpositura, quam Decanatus, de jure determinatum non est, Aliquando Decanus præponitur Præposito, ut in cap. 1. de atat. & qualit. Sc. Gloss. in cap. cum inter. 18. de elect. verb. ad Decanum. Aliquando Præpositus antefertur, ut in cap. quamvis. de verb. signif. ubi vocantur Præpositi, qui quandam Prioratus curam super alios gerunt. In Germania nostra Præpositura est prima & major post Episcopalem in Collegiatis dignitas, quamvis nullam jurisdictionem annexam habeat, estque collationi vel provisioni summi Pontificis per concordata Germaniæ §. de cæteris, reservata.

Quæres nono. An Episcopus Archipresbyterum ruralem ponere debeat? R. "Non contendat Episcopus non egere
"plebem Archipresbytero, quasi ipse
"eam gubernare valeat, quia etsi valdè
"idoneus sit, decet tamen, ut sua one-
"ra partiatur, & sicut ipse Matrîci Ec-
"clesiæ præest, ita Archipresbyteri præ-
"sint plebibus, ut in nullo titubet Eccle-
"siastica sollicitudo; cuncta tamen re-
"ferant ad Episcopum, nec aliquid con-
"tra ejus decretum ordinare præsu-
"mant." cap. fin. de offic. Archipresb.

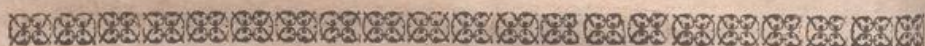
Quæ-

Quæres *decimo*. Qualem jurisdictionem habet Decanus ruralis? *ꝛ.* Decanus ruralis non habet dignitatem vel personatum, vi cuius Delegatus Sedis Apostolicæ esse possit, ut omnes fatentur; nulli enim Collegio Clericorum præest, nec aliquam in Ecclesia quadam principali habet præminentiam, nec communiter habet jurisdictionem propriè dictam fori externi, sed solum ex commissione & delegatione Episcopi Clericos sui Decanatus visitare & corrigere potest.

Quæres *undecimo*. Quæ Decanorum ruralium in nostris partibus potestas? *ꝛ.* In patriis Juliacensi & Montensi propter specialia concordata inter Electorem Coloniensem & Principem Juliacensem

Decani rurales habent jurisdictionem fori externi, & in negotiis Ecclesiasticis jus primæ instantiæ.

Quæres *duodecimo*. Quæ ætas & ordo in Archidiacono & Decano requiruntur? *ꝛ.* "Decanatum, Archidiaconatum nullus omnino suscipiat, nisi qui jam vigesimum quintum annum ætatis attigerit, & scientiâ & moribus commendandus existat. Cùm autem assumptus fuerit, si Archidiaconus in Diaconum, & Decanus non fuerit præfixo à Canonibus tempore in Presbyterum ordinatus, & ab isto removeantur officio, & aliis conferatur, qui & velint & possint illud convenienter implere." *cap. cum in cunctis. 7. §. inferiora. de election.*

TITULUS DECIMUS-TERTIUS.

DE

OFFICIO VICARII.

Vicarius est, qui gerit vices alterius, mortui, absentis, vel impediti, de quo in Decretalibus *lib. 1. tit. 26. & in eod. lib. 1. tit. 38.* Est autem Vicarius in 2plici differentia; alius enim est Vicarius natus seu legitimus, cui Vicariatus à lege vel canone ita competit, ut administrationem vel jurisdictionem ordinariam, propriam, & à principali divisa, quamvis eidem subordinatam exerceat. Exempla sunt *in cap. 1. de of-*

fic. Archid. & in cap. 1. de officio Archipresb. Alius est Vicarius datus, qui Vicariatum ab homine, sive eum sibi, sive alteri legitime substituente habet. Cujus quatuor sunt species: *1mo* nempè Vicarius Episcopi. *2do*. Vicarius Capituli Sede vacante. *3tio*. Vicarius in Divinis sive in beneficio. *4to*. Vicarius in Religiosorum conventibus. De quibus §. sequentes procedunt.